

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
та міжнародної діяльності
Наталія ВІННІКОВА
«04» Березня 2025 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
НАУКОВО-ВИКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

для аспірантів

спеціальності А2 «Дошкільна освіта»

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Дошкільна освіта»

Київ – 2025

Розробник:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі/керівники:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету педагогічної освіти

Протокол від 19 вересня № 6

Секретар Наталія ГОЛОТА

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол від 04.09.2024 р. № 11

Завідувач кафедри Олена ПОЛОВІНА

Програму практики погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

012 Дошкільна освіта

04.09.2024 р.

Гарант освітньо-наукової програми Тетяна ПОНОМАРЕНКО

Робочу програму перевірено

«20». 09. 2024 р.

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 2025/2026 н.р.

Половіна О., «18» 08 2025 р., протокол № 12
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. (____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. (____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. (____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	Науково-викладацька	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / тижнів	6 / 6	
Рік навчання	3	3
Семестр	5	5
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин	180	180
Форма семестрового контролю	залік	

2. Бази практики.

Базою для проходження практики є випускова кафедра, на якій працює керівник здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Крім того, аспірант може пройти практику на аналогічних кафедрах (підрозділах) інших закладів вищої освіти.

3. Мета та завдання науково-викладацької практики

Мета: вивчення теоретичних, методологічних та технологічних досягнень сучасної вітчизняної та зарубіжної науки; підготовка до науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти.

Завдання:

- удосконалення практичних умінь застосування сучасних методів наукового дослідження, обробки та інтерпретації експериментальних результатів наукового дослідження;
- формування фахових компетентностей, необхідних для ефективної самостійної дослідницької діяльності в обраній сфері науково-педагогічної діяльності;
- набуття та удосконалення умінь практичної діяльності щодо здійснення освітнього процесу в ЗВО шляхом викладання фахових дисциплін, організації навчальної діяльності студентів, науково-методичної роботи з дисципліни;
- набуття та удосконалення загальних компетентностей, практичних умінь і досвіду професійної діяльності з обраного фаху.

У результаті виконання завдань практики відповідно до освітньо-наукової програми спеціальності формуються фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Фахові компетентності (ФК)	ФК 2	Здатність готувати, планувати, організовувати власну наукову та викладацьку діяльність; розуміти ґносеологічні основи діяльності; адекватно застосовувати наукові методи для виконання завдань власного дослідження; використовуючи існуючі, модифікувати та створювати методи, технології для виконання завдань дослідження, перевіряти їх ефективність; впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології для реалізації наукового задуму дослідження.
	ФК 3	Володіння знаннями про закономірності філогенезу та онтогенезу людини на різних вікових етапах, про розвиток психічних процесів людини; розвиток наукового мислення; психологічна готовність до: наукової діяльності, емоційної саморегуляції, розвитку вольових якостей, самоорганізації та самоактуалізації, самоаналізу результатів наукової діяльності; виявлення креативних здібностей для самостійного вирішення дослідницьких завдань; дотримання етичних принципів роботи в системі «людина-людина»; виявлення емпатії, поваги до індивідуальних особливостей інших людей.
	ФК 5	Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації і презентації наукових доробків та ідей; участі у різних видах наукового спілкування; володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо).
	ФК 10	Здатність навчатися протягом життя, підвищувати професійну компетентність, здійснювати професійний саморозвиток, планувати програму професійного самовдосконалення.

4. Результати проходження науково-викладацької практики

У результаті виконання завдань практики здобувач наукового ступеня має досягнути таких програмових результатів навчання:

ПРН 10	Здатен організовувати освітній процес у закладі вищої освіти та взаємодію його учасників на основі знань стандартів вищої освіти, інших нормативних документів, що регламентують діяльність закладу вищої освіти; використовує результати наукових досліджень, прогресивні методи, засоби, технології навчання; проводить освітню, методичну, наукову роботу з усіх видів навчальних занять у вищій школі, реалізуючи цінності свободи, відповідальності, професіоналізму; передбачає і розробляє індивідуальні траєкторії розвитку здобувачів вищої освіти.
--------	--

5. Структура науково-викладацької практики

№ з/п	Етапи проходження практики та види діяльності здобувачів	Розподіл годин між видами робіт
ЕТАП I ОРГАНІЗАЦІЙНО-МОТИВАЦІЙНИЙ		
1	Установча конференція	2
2	Складання дорожньої карти науково-викладацької діяльності аспіранта на період практики	2
	Разом	4
ЕТАП II ДІЯЛЬНІСНО-АПРОБАЦІЙНИЙ		
1	Спостереження та аналіз напрямів (видів) професійної діяльності викладачів кафедри	24
2	Планування, викладання та аналіз результатів власної професійної діяльності; проведення пробних, контрольних навчальних занять	50
3	Опрацювання джерелознавчої бази для наукової статті	26
4	Підготовка матеріалів для статті	26
5	Підготовка та проведення науково-методичного вебінару за темою наукового дослідження	36
	Разом	162
ЕТАП III РЕФЛЕКСІЙНО-ПРОГНОСТИЧНИЙ		
1	Обговорення проведених аспірантом навчальних занять з викладачами випускової кафедри	6
2	Узагальнення матеріалів за результатами проходження практики, підготовка та подання звіту про проходження практики	6
3	Презентація результатів практики на профільній кафедрі	2
	Разом	14
	Усього	180

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

ЕТАП I

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МОТИВАЦІЙНИЙ

Науково-викладацька практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та являє собою вид практичної діяльності аспірантів щодо здійснення освітнього процесу у закладах вищої освіти, включаючи викладання фахових дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, наукову та науково-методичну роботу.

Організатором практики є випускова кафедра аспіранта.

Науково-викладацька практика має два складники: науковий та викладацький, кожний з яких містить певний розподіл годин та завдань.

Установча конференція проводиться у форматі засідання кафедри – бази з науково-викладацької практики: отримання завдань, рекомендацій, інформація про форми звітності. Дорожня карта науково-викладацької діяльності аспіранта на період практики розробляється у довільній формі (ментальна мапа, структурно-логічна схема, модель, фрейм, таблиця тощо) у цифровому або рукописному форматі.

ЕТАП II

ДІЯЛЬНІСНО-АПРОБАЦІЙНИЙ

Спостереження та аналіз напрямів (видів) професійної діяльності викладачів кафедри. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін або долучення до онлайн-формату проведення занять.

Ознайомлення з карткою навантаження викладача кафедри та індивідуальним планом. Ознайомлення з персональним кабінетом викладача у цифровому кампусі Університету.

Планування, викладання та аналіз результатів власної професійної діяльності аспіранта на період практики:

- розробка плану та змісту навчальних занять, методична робота з навчальної дисципліни;
- ознайомлення з платформою moodle у системі Е-навчання Університету, програмами Webex, Googl meet, Zoom для проведення онлайн занять, інших цифрових інструментів для організації дистанційного навчання;
- самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (семінарів, практичних занять, лекцій) за розкладом викладача;
- участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів в ЕНК;
- індивідуальна освітня взаємодія зі студентами, долучення до керівництва науковими студентськими дослідженнями (курсowymi, магістерськими роботами);
- розробка дидактичних матеріалів до занять, участь у позааудиторних заходах, надання індивідуальної допомоги студентам.

Ознайомлення з науково-методичними напрацюваннями викладачів кафедри (Ютуб канал кафедри дошкільної освіти, Фейсбук сторінка кафедри дошкільної освіти, портфоліо викладачів, інституційний репозиторій тощо). Підготовка та проведення аспірантом науково-методичного вебінару за темою власного наукового дослідження.

Опрацювання джерелознавчої бази для наукової статті. Підготовка матеріалів для статті. Подання статті до друку.

ЕТАП III РЕФЛЕКСІЙНО-ПРОГНОСТИЧНИЙ

Узагальнення матеріалів і підготовка звітної документації:

- Аналіз проведення навчальних занять з викладачами випускової кафедри.
- Підготовка та подання звіту про проходження практики (форма звіту подана у додатку 1, презентація звіту – творча, з аналітичною компонентою й наявною педагогічною рефлексією щодо особливостей реалізації завдань практики аспірантом).
- Презентація результатів практики на кафедрі (онлайн або офлайн формат).

6.2. Обов'язки аспірантів під час проходження практики

Аспіранти під час проходження практики зобов'язані:

- під час установчої конференції ознайомитись із розпорядженням щодо направлення на базу практики;
- своєчасно прибути на базу практики;
- ознайомитись з правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку закладу і суворо їх дотримуватись;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію;
- захистити звіт про проходження практики.

Тривалість робочого часу аспірантів регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для студентів віком від 18 років і старше – не більше 40 год. на тиждень.

6.3. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики:

- ознайомлення аспірантів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- контроль за своєчасним прибуттям аспірантів до бази практики та її відвідуванням, виконанням програми практики, терміну її проведення, правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики;

- забезпечення якісного проходження практики відповідно до затвердженої програми;
- контроль умов праці і побуту аспірантів на базі практики, проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;
- надання методичної допомоги під час виконання завдань практики, проведення консультацій для обробки зібраного матеріалу та його використання у звіті про проходження практики;
- участь в установчій та звітній конференціях.

7. Контроль навчальних досягнень аспіранта

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю		
		Кількість одиниць	Кількість балів
Відвідування лекцій викладачів	1	5	5
Відвідування семінарських/практичних занять	1	5	5
Проведення лекційного заняття	10	2	20
Проведення семінарського/практичного заняття	10	3	30
Розробка завдань для самостійної роботи студентів/модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання	5	2	10
Опрацювання джерелознавчої бази, підготовка матеріалів статті та подання до друку	15	1	15
Підготовка та проведення науково-методичного вебінару	15	1	15
Разом			100
Форма контролю	залік		

Основним звітним документом проходження науково-викладацької практики аспіранта є друкований звіт (додаток 1) з переліком діяльності, фіксацією, оцінюванням та підтвердженням виконаної роботи.

7.2. Форми проведення семестрового контролю

Формою проведення семестрового контролю є залік, на якому сумується кількість балів, отриманих аспірантом за види діяльності під час проходження практики. Підставою для оцінювання досягнень здобувача є звіт та його презентація на засіданні кафедри.

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником) та подається у термін, встановлений кафедрою.

7.3. Критерії оцінювання

Підсумки практики підбиваються на останньому засіданні кафедри, яке передуює даті закінчення науково-викладацької практики.

Критеріями оцінки є:

- Успішність виконання аспірантом індивідуальних завдань практики.
- Дотримання аспірантами етичних правил, правил внутрішнього розпорядку закладів вищої освіти.
- Власна активність, ініціативність аспіранта у процесі виконання завдань практики.
- Повнота, логічність і досконалість звіту про проходження практики.
- Якість, коректність, теоретична грамотність і практична цінність апробованих науково-методичних матеріалів.

Оцінка процесу проходження практики аспірантів керівником є рекомендаційною. Підсумкову оцінку надає кафедра на основі виступу аспіранта представлених звітних матеріалів, засвідчених керівником практики та конструктивного обговорення діяльності практиканта на засіданні кафедри.

7.4. Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела.

Нормативні документи:

Закони України

Про наукову і науково-технічну діяльність

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

Про вищу освіту

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Закон України Про дошкільну освіту Документ 3788-IX

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>

1. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти (Лист МОН № 1/9-650 від 23.10.18 року).
2. Державний стандарт дошкільної освіти в Україні https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
3. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/profesiynij-standart-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
4. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» <file:///C:/Users/Mama/Downloads/61727cdc64def816302302.pdf>

Основна література

1. Добронравова І.С., Руденко О.В., Сидоренко Л.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>
2. Сисоєва С.О. Розвиток дослідницької компетентності викладачів вищої школи: навчальний посібник / С.О. Сисоєва, Л.В. Козак // Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2016 – 156 с.
3. Сисоєва С. Основи педагогічної творчості: підручник / С.О.Сисоєва. – К. : Міленіум, 2006. – 344 с.
4. Хоружа Л.Л. Соціологія виховання особистості: навч.-метод. посіб. // Л.Л. Хоружа. – К.: Київ. Ун-т ім.Б. Грінченка, 2017. – 148с.
5. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання. URL: https://cpsm.kpi.ua/Doc/pvsh_lek_phd.pdf.

9. Додаткові ресурси.

1. Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика : Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 26–27 лютого 2021 р.) ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2021. 160 с.
2. Кондратець І.В., Половіна О.А. Педагогічні технології підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-продуктивної компетентності дітей дошкільного віку. *Освіта XXI століття: реалії, виклики, тенденції розвитку: колективна монографія* за наук. ред. проф. Цветкової Ганни. Hameln Germany: Inter GING, 2020. С. 384-444.
3. Козак Л.В. Формування інноваційного потенціалу майбутнього викладача. *Освітній простір України* (13). 2018. С. 54-60. ISSN 2409-9244

4. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г.І. Матукова. – Київ : КНТ, 2014. – 262 с.
5. Пономаренко Т.О. Модерація як інноваційна форма навчання в умовах закладу вищої освіти. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції*. 2019. С. 83-87.
6. Приклади оформлення бібліографічного опису згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація» [Електронний ресурс] URL:<https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/02/pryklady-oformlennja-bibliohrafichnoho-opysu-zhidno-dstu-8302.pdf>
7. Сходинки зростання. Практикум до навч. посіб. «Я - студент» / Огнев'юк В.О., Жильцов О.Б., Морзе Н.В. та ін.; за заг.ред. Огнев'юк В.О. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2019. – 84с.

про прохождения практики _____
(назва практики)

(ППП аспіранта)

(ППП керівника, науковий ступінь, вчене звання)

За період практики було здійснено:

№	Зміст тем/видів діяльності за етапами практики	Звітність (стаття, участь у конференції тощо)	Кількість балів за виконання
Загальна кількість балів:			

Підсумкова оцінка: _____
« _____ » _____ 20__ р.

Аспірант _____
(підпис)

Керівник _____
(підпис)

Звіт затверджено на засіданні кафедри

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20 _____ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____